มัธยมศึกษายุคใหม่
สู่มาตรฐานสากล 2561

Towards World-Class Standard Education 2018

START UP!

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

มัธยมศึกษายุคใหม่
สู่มาตรฐานสากล 2561

Towards World-Class Standard Education 2018

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

6Ö øó çî ìø ó÷ Öøöî þ÷dð ðh
îÖ øó çî ðø ìýðð úðhø ÙßøaÖ Üøöý
ó çî ìø ó÷ Öøöî þ÷déaü÷ü í ê`
ì ö Ùü öÿ Ù âê` ðø ÿ ìí ñú îÖ
ìø ó÷ Öøöî þ÷d ðhîðfÝÝ ÷ì ÿ Ù
÷` Üÿöï øèdð ê`ëa ìø ó÷ Öøöî
Ö ö` Ýðø ÿïñúÿ ø Ýÿ Üÿ é éa

ð 6ÿ`üî ÷ üßîî î öa îðfÝÝ ï îö
ø `î ö`î ðÝ ö Ùü öÿ ö øë î ø
ðø ïê üðéêa`øîŵÖŶ́ø Ü úaü ÷ üßî
÷ `ö Öð ÖÙø ð Ý ø÷dðö Ùü
ì îÙü öø a ö` ðö Ùü öø a ø Ü
ë` ÷ì éÙü öø a× Üêî a Ö` ÷ üßî

óø ø ßé ø ÿð ø Üð6 ìÙ î ú÷”ÿ øÿî ìýì ð
ðèðý î÷dðø ß öÿ ðø ß ß ê ðÖø Ü ìóö îÙ

^²•Ž¸—˜¨±•£²Š ÒÔ

'30.

"ðýêüøøþ× Üðøø ø ßðè í î

“” ï éî Ö øê éê` Ö îø ü` Üðø

Ö ö ø Öú ô ì ÜïÖÖ ö øë ô Ùü öê

î î ðø ìýÙï ÿö ÙöÖ î î ðî ê aÙ

ì éaü÷òXö êa Ü î ÷î ð ì ë Öì

Ö óa ÿ ö ð ø êa Ü ðú ÷î ðúÜ ð

îÙü ö÷ Ü ÷` î ðîú `ö é î

ö Ùø ÜÖ ø ðö ø ü` Üî î ðø ìý÷

ú ÷` î ðîú `ö é î î Ö Ýö

Ùü öê éê` Ö î éaö ë Ü ×a úaü îÿö

î ×a Ùü öÿö ÿö ðîú é ï ðì Öì

óø ê ÿö ÷ ú Ùü ö ðî ð× Üðø

Ý ÜÝ ðhîêa ÜÙ éï ø Üý úðü ß Ö ø

ÿ öìø öúÜ ðéaü÷ î Ýì êa Ü ×`Ü×

Ö éa ê`ø ïÝ éÖ øòYÖ éÿ Üÿ7 îÖ î

ðø Ö ýÖø ÿóø ïøöø ß ÜÖ øð ø Üð

Ö î÷ ÷îðø êî Öÿ îìøðýÖð"#*ð Öÿ øø

ø` Üðø Ö ýÞï ïî ö` éaö Ö øðø Ö ý ß

óø ï ìÿö é Ýóø Ý úÝ ö Öúa Ýa ÷ ` üì

îü îì ð#$ðê ú Ùöð#%&$

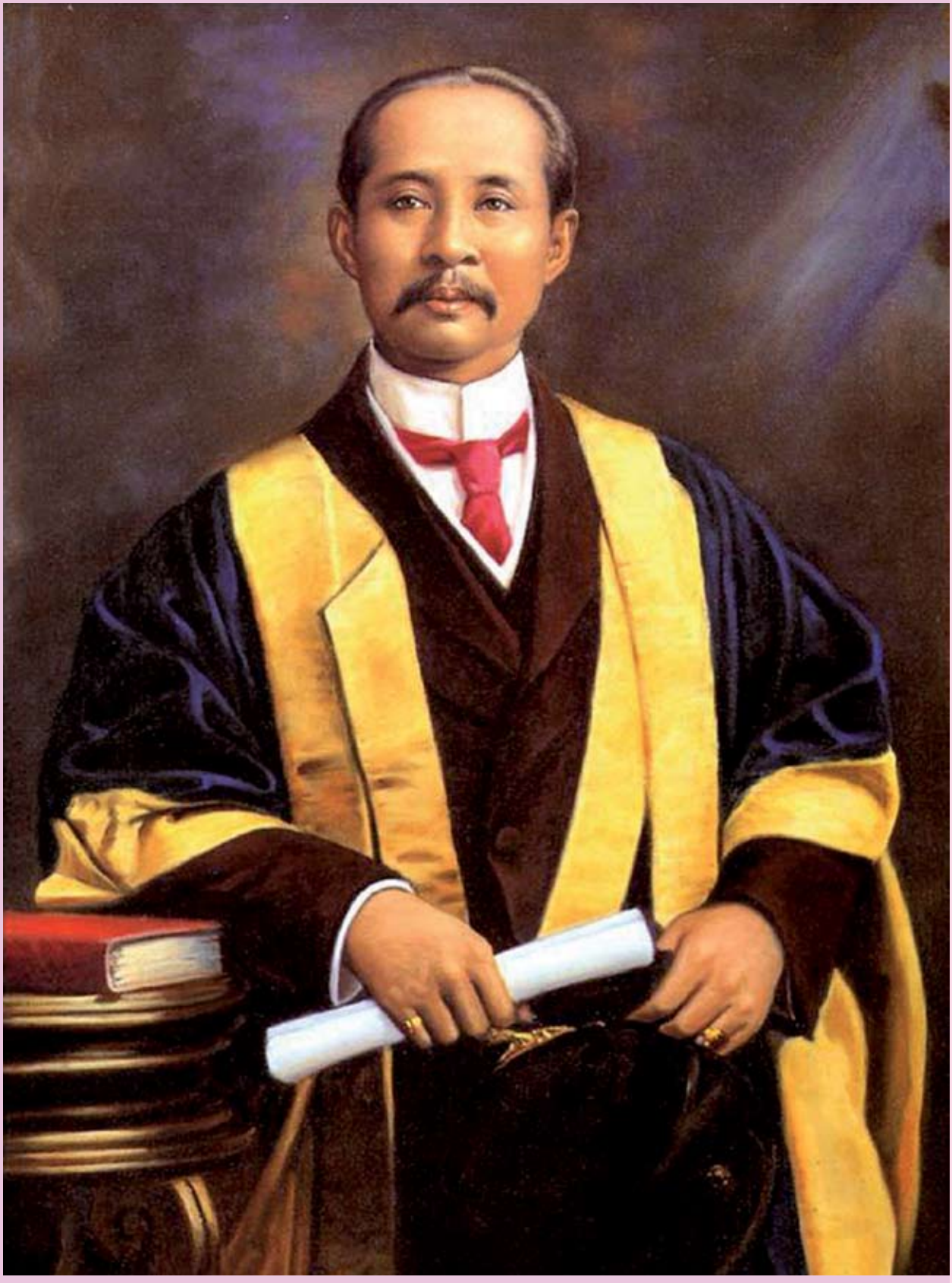

– ¶ ‡ ž ¸ — ˜ ¨ ± • £ ² Š Ò Ô

กระทรวงศึกษาธิการ

น้อมนำพระราชปณิธาน...
สู่การปฏิบัติ

ð 6< Öø ñö× ðø Ö ýÿî Üóø ø ß
ì éa ø ÷îóüÖ ø ì Ü ú ÷ ð úaüü` ð
ÿö é Ýóø Ý úÝ ö Öúa Ýa ÷ `ðüðì
aÿ ø Ý aÝÜ éað ú ñö ü Üü` Ý
îÖø ìøüÜý Öþ áïÖø øðøÿë îý Öþ ðÝ
ì Öõ ðÙìÿ`øîøïüÙÖ î î aÖ øý Öþ × Ü
ðÿ`ø é ïÿ Öúð ú ðhîÖ øý Öþ ì ó
óú ö Üì ö Ù èú Öþèðì ó Üðø ÿÜÙ

ð ð ðððððððð î ÷ß îüøèdðï è÷ Ö ÷øê
ð ð ðððððððð ø åöîêø ü` Ö øÖø ìøüÜý Ö

TWCE

TWCE

mb ª´ È ‡ ª ³ „ ± • — µ È ª ¸ ”
— µ È „ § š „ ¹ h Ä › • ± š „ § ² ¡ À › s ™ Â £ ‡ À £
„ · - • ² £ › ¥ ¹ • • r ‡ „ ¸ “ ˜ £ £ ¡ ˆ £ ´ ¢ ˜ £ £ ¡ - ¢ h
À £ ² • i - ‡ Ã Š i • ² £ ¨ ¶ • © ² À ž · È - ª £ i ² ‡ „

a 2 £ จากเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดพันธกิจหลักในการพัฒนาและส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยการพัฒนาผู้เรียน เป็นสำคัญเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ คุณธรรม ความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและ **การพัฒนาสู่คุณภาพระดับสากล** การนำทิศทางสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ดังกล่าว มีความเชื่อมโยง สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ “การปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552-2561”

การส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อพัฒนาสู่คุณภาพระดับสากล ได้เริ่มต้นจากโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยผลักดันให้โรงเรียนที่มีความพร้อมและศักยภาพ เป็นโรงเรียนที่มีระบบการพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อม หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตัวเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ มีความสามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณธรรมนำความรู้ รักความเป็นไทยและสามารถก้าวไกลในระดับนานาชาติ ซึ่งในระยะแรกดำเนินการในโรงเรียนมัธยมศึกษา 381 โรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษา 119 โรงเรียนรวมทั้งสิ้น 500 โรงเรียน และตลอดระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา ได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานซึ่งปรากฏผลอย่างเป็นรูปธรรม และเพื่อเป็นการสานต่อนโยบายกระทรวงศึกษาธิการให้บรรลุผลสำเร็จถึงปลายทางของการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มอบหมายให้สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งมีภารกิจในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษา กำหนดทิศทางที่จะนำโรงเรียนมัธยมศึกษาพัฒนาสู่สากลเต็มรูปแบบถึงปลายปี 2561

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสาร**มัธยมศึกษายุคใหม่สู่มาตรฐานสากล 2561 : Towards World-Class Standard Education** ฉบับนี้จะมีเนื้อหาสาระอันเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ครู นักเรียน รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในโอกาสนี้ขอขอบคุณคณะทำงานและทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารฉบับนี้ให้สำเร็จบรรลุตามเป้าหมายได้เป็นอย่างดี

(นายชินภัทร ภูมิรัตน)
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

a 2 £ Š ± •

หน้า

ทิศทางและเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) 1

หลักการและกรอบแนวคิด

วิสัยทัศน์

เป้าหมายหลัก

กรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

เป้าหมายยุทธศาสตร์และตัวบ่งชี้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกับ “มาตรฐานสากล” 5

การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนสู่มาตรฐานระดับสากล 9

ลักษณะการเป็นมาตรฐานสากล

วัตถุประสงค์การพัฒนาโรงเรียนสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

แนวทางการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานระดับสากล

การดำเนินงานยกระดับคุณภาพโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล ประจำปีงบประมาณ 2553 13

การขับเคลื่อนโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล : ทางเลือกจากผลการวิจัยและพัฒนา 25

ผลการวิจัย

องค์ประกอบและแนวทางการจัดการศึกษา

ผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล

ผลการติดตามการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล 31

ก้าวที่ท้าทาย...จากวันนี้...สู่ปีพุทธศักราช 2561 THE CHALLENGE STEPS... TO 2018 35

ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการมัธยมศึกษายุคใหม่ (2553-2561)

เป้าประสงค์

ประเด็นยุทธศาสตร์

วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

ด้านคุณภาพผู้เรียน

ด้านระบบการเรียนรู้

ด้านคุณภาพครูและสถานศึกษา

ด้านคุณภาพแหล่งเรียนรู้

ก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 Education underpins ASEAN community building 43

มิติวัฒนธรรมในการสร้างประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

ปฏิญญาชะอำ-หัวหิน

การเสริมสร้างความเข้มแข็งของการศึกษาเพื่อการสร้างประชาคมอาเซียน

หน้า

จากท้องถิ่นภิวัตน์สู่โลกาภิวัตน์ From Localization to Globalization 55

การเรียนรู้อิงถิ่นฐาน (Place-Based Learning) : รากฐานของคุณธรรม ความเป็นไทย และความเป็นพลเมือง

แนวทางการจัดการเรียนรู้

แนวทางจัดกิจกรรมการเรียนรู้

โลกศึกษา

การสร้างภาคีร่วมพัฒนา (Partnership) 63

ความคาดหวัง

แนวทางการสร้างภาคีและเครือข่ายโรงเรียนร่วมพัฒนาสู่มาตรฐานสากล

ขั้นเตรียมการและแสวงหาผู้ร่วมพัฒนา

สร้างข้อตกลงและร่วมวางแผน

ขั้นร่วมดำเนินงานและกำกับ ติดตาม

ขั้นทบทวนผลการดำเนินงาน

รู้เรื่องดิจิทัล (Digital Literacy)รู้ใช้ไอซีที (Information and Communication Technology Skills) 75

การรู้ดิจิทัล (Digital Literacy)

ความสำคัญของการรู้เรื่องดิจิทัล

แนวทางการส่งเสริมการรู้เรื่องดิจิทัลให้ รู้ใช้ รู้เข้าใจ รู้สร้างสรรค์

13 ราศี : บทเรียนต่อยอดจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวและซึนามิที่ญี่ปุ่น

คอมพิวเตอร์กับศิลปะ Computer and Art 83

การแนะแนวการศึกษาและอาชีพในระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ 87

เศรษฐกิจยุคใหม่ : ทางเลือกใหม่ในการดำรงชีพ

ขอบเขตของเศรษฐกิจสร้างสรรค์

การสืบทอดทางวัฒนธรรม (Heritage)

ศิลปะ (Arts)

สื่อ (Media)

งานสร้างสรรค์แบ่งตามลักษณะของงาน (Functional creations)

แรงผลักดันในการมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์

แนวโน้มคุณลักษณะกลุ่มงานอาชีพในระบบเศรษฐกิจยุคใหม่

วัตถุประสงค์ของการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

หลักการแนะแนวการศึกษาและอาชีพสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา

การแนะแนวอาชีพโดยคำนึงถึงพหุปัญญา

บรรณานุกรม 102

คณะทำงานจัดทำหนังสือมัธยมศึกษายุคใหม่สู่มาตรฐานสากล 2561 104

“คนไทยและการศึกษาไทย
มีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล”

เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

ทิศทางและเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)

หลักการและกรอบแนวคิด

ยึดหลักการที่ว่าระบบการศึกษาและระบบการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของระบบการพัฒนาประเทศซึ่งต้องเชื่อมโยงกับการพัฒนาระบบอื่นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น ดังนั้นจึง**เน้นการปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ไม่ใช่ส่วนใดส่วนหนึ่งของระบบ**

ระบบการศึกษา ประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ ครู หลักสูตร สถานศึกษา กระบวนการสร้างและถ่ายทอดความรู้ ประเด็นสำคัญในการปฏิรูปคือ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมและยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างยั่งยืน เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า

ระบบการเรียนรู้ คือระบบที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ มีความสามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา มีคุณธรรมนำความรู้ โดยอาจอยู่ในระบบหรือนอกระบบการศึกษา และมีปัจจัยและเครื่องมือต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้อย่างเหมาะสมและเต็มตามศักยภาพ

วิสัยทัศน์

คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

เป้าหมายหลัก

1. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย
2. เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา

กรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา มี 4 ประการคือ

1. พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่
2. พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่
3. พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่
4. พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

เป้าหมายยุทธศาสตร์และตัวบ่งชี้

เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ คณะกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (กนป.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน จึงกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ ตัวบ่งชี้ และค่าเป้าหมายสำหรับการดำเนินงานตั้งแต่บัดนี้จนสิ้นสุด พ.ศ. 2561 ดังนี้

เป้าหมายยุทธศาสตร์ข้อ 1

คนไทยและการศึกษาไทยมีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล

ตัวบ่งชี้และค่าเป้าหมาย

1.1 ! & - 0 D . ý . 8 1 ; # 0 . ' ! - ý . ý ý
มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50

1.2 ! & - 0 D . ý . $ 2 ý % . ^ . เพิ่มขึ้น $. & a
เป็นไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับนานาชาติ (ผลทดสอบ PISA)

1.3 # . & . . ^ . เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี

1.4 - ý % , ^ . 8 : เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี

1.5 & - &] # 5 ^ 8 1 - $ 2 ý % .) ! . , 8
$ 2 ý % เป็น 60:40

1.6 **ผู้สำเร็จ**อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา 1 4 . ,และเป็น & ý !
ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ

1.7 จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทย (อายุ 15-59 ปี) เพิ่มขึ้นเป็น 12 ปี

เป้าหมายยุทธศาสตร์ข้อ 2

คนไทยใฝ่รู้ : สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่าน และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้และค่าเป้าหมาย

2.1 5 ^ 8 1 4 ý ไม่ต่ำกว่าร้อยละ $ 2 ý % ý % , ; ý .
9 & # ' . # . 5 ^ < ^ ^ # 8) อย่างต่อเนื่อง 8 1 5 ^

2.2) - . ý . 5 ^ ' - & 3) þ) (อายุ 15-60 ปี) เป็นร้อยละ 100

2.3 5 ^ 8 þ ^ . - 0 ý เพิ่มขึ้นปีละอย่างน้อยร้อยละ 1 5 ^

2.4 คนไทยใช้ 8 # ! .)] . ' - & 3)) ý 8 # ! โดยเฉลี่ย 1 _) ý 8
อย่างน้อยวันละ 60 นาที

2.5 & - &] # 5 ^ 1 @ ; ^) 0 8) a 8 ต่อประชากรอายุ 8 ปี ? 8 3 @
ขึ้นไปเป็นร้อยละ 50

เป้าหมายยุทธศาสตร์ข้อ 3

คนไทยใฝ่ดี : มีคุณธรรมพื้นฐาน มีจิตสำนึกและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีจิตสาธารณะ มีวัฒนธรรมประชาธิปไตย

ตัวบ่งชี้และค่าเป้าหมาย

3.1 5 ^ 8 1 ทุกระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่า**ร้อยละ 75** มี 4 0 9 ! , 1 # . 8 e ! 8 3)

3.2 **จำนวนคดีเด็กและเยาวชน**ที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ลดลงร้อยละ 10 ต่อปี

3.3 **จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์** ลดลงร้อยละ 10 ต่อปี

3.4 v # 8 ? ý 9 ! , 8 . # 8 þ ^ ลดลงร้อยละ 10 v - ต่อปี

3.5 & - &] # < 1 @ , ý) 9 ý , ý 0 ý ý . $ 1 @ , : a]) 5 ^) 3 @ 9 เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี] . & @ v 8 &

เป้าหมายยุทธศาสตร์ข้อ 4

คนไทยคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ : มีทักษะในการคิดและปฏิบัติ มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสาร

ตัวบ่งชี้และค่าเป้าหมาย

4.1 5 ^ 8 1 ทุกระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่า**ร้อยละ 75** มี # . & . . ; ý . 0 # 0 8 . , ' 1 # 0 - . 8 .. , ' a 1 # . 0 & ^ . &

4.2 5 ^ & v 8 2 การอาชีวศึกษาและการอุดมศึกษา มี**สมรรถนะ**เป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้ และม 1 ทำภายใน 1 ปี รวมทั้ง , ý)) . 1 เพิ่มขึ้น 0 & ,

4.3 ý v ! - 9 . 1 @ 1 ý . $ 2 ý เพิ่มขึ้นเป็น - - ร้อยละ 65 และมี & , . # 0 . 1 . . .

“ เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม
และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ เป็นการสร้างกลยุทธ์ใหม่
ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถตอบสนอง
ความต้องการของบุคคล สังคมไทย ผู้เรียนมีศักยภาพ
ในการแข่งขัน และร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลก...”

(คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. 293/2551 ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2551
เรื่องให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกับ “มาตรฐานสากล”

นอกจากเป้าหมายยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองที่กำหนดไว้ในข้อที่ 1 ว่า

“คนไทยและการศึกษาไทยมีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล” แล้ว หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังได้ออกแบบไว้เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล ทั้งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งกำหนดให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ ได้กำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ “เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544) ต่อมาได้มีคำสั่งให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีเหตุผลสำคัญประการหนึ่งคือ**นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่จะพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น**ในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ดังนั้น คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. 293/2551 ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2551 เรื่องให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงระบุข้อความที่แสดงเจตนารมณ์ไว้ในตอนแรกว่า

“เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ เป็นการสร้างกลยุทธ์ใหม่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมไทย ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขัน และร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลก...”

เมื่อพิจารณาประเด็นที่สำคัญที่สุดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งได้แก่ วิสัยทัศน์ หลักการ และจุดหมายของหลักสูตรแล้ว จะมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้อง ปรากฏในประเด็นต่างๆ ดังนี้

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ
ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึก
ในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ
ที่จำเป็นต่อการศึกษา ต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต
โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า
“ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ”

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้
เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ
มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน
ให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐาน ของความเป็นไทย
ควบคู่กับความเป็นสากล

จุดหมาย

มีความรู้อันเป็นสากล และมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา
การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย
และพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

พัฒนาต่อยอดให้ผู้เรียน
มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
เทียบเคียงกับมาตรฐานสากล เป็นคนไทยยุคใหม่
ตามปฏิญญาว่าด้วยการจัดการศึกษาของ UNESCO

การพัฒนาคุณภาพโรงเรียน สู่มาตรฐานระดับสากล

ลักษณะการเป็นมาตรฐานสากล ประกอบด้วย

1) หลักสูตรและการสอน
2) การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ

วัตถุประสงค์การพัฒนาโรงเรียนสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

1) พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพหรือมีคุณลักษณะเป็นพลโลก
2) ยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล
3) ยกระดับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ

โรงเรียนมาตรฐานสากล หมายถึง : 8 1 1@ - ý. 8 1 5^8 1 1 4 !- ý % , 1@ 2 ผู้เรียนมีศักยภาพ 8 1 เป็นพลโลก โดยดำเนินการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ เพื่อเป็นการต่อยอดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เป็นมาตรฐานชาติ ได้แก่ **คนเก่ง** คือ รู้สังคมไทย สังคมสากล มีความสามารถเฉพาะทาง คิดสร้างสรรค์ ทันสมัย ทันเหตุการณ์ทันโลก ทันเทคโนโลยี แสวงหาและ เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง **คนดี** คือ ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพดี ทั้งจิตใจและพฤติกรรม มีวินัยต่อตนเองและสังคม ควบคุมตนเองได้ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ พัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ และ**มีความสุข** คือ ร่างกายแข็งแรง ร่าเริงแจ่มใส จิตใจเข้มแข็ง มีความสุขในการเรียนรู้และการทำงาน

โรงเรียนมาตรฐานสากลจึงเป็นโรงเรียนที่พัฒนาต่อยอดให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เทียบเคียงกับมาตรฐานสากลเป็นคนไทยยุคใหม่ตามปฏิญญาว่าด้วยการจัดการศึกษาของ UNESCO ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งทุกประเทศได้มีการพัฒนาและใช้หลักสูตรการศึกษาที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนได้ Learn to know, Learn to be, Learn to do, เพื่อให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในฐานะพลเมืองของชาติ และ Learn to live together มุ่งสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนต่อยอดจากสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

แนวทางการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานระดับสากล

ด้านหลักสูตรและการสอน

« พัฒนาหลักสูตรทางเลือกที่เทียบเคียงกับหลักสูตรมาตรฐานสากล หรือหลักสูตรความเป็นเลิศเฉพาะทาง

« จัดหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตอบสนองต่อความถนัดและศักยภาพตามความต้องการของผู้เรียน

« จัดหลักสูตรด้านอาชีพ (ปวช.ในโรงเรียนมัธยมศึกษา)

« จัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ด้วยภาษาอังกฤษ

« ปรับลดเนื้อหา เพิ่มความเข้มข้นของเนื้อหาหรือกิจกรรมสาระสากล ได้แก่ ทฤษฎีความรู้ การเขียนความเรียงขั้นสูง กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์เพื่อสังคม และเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสู่ความเป็นเลิศ

« ลดเวลาสอน เพิ่มเวลาเรียนรู้ด้วยตนเองให้แก่นักเรียน

« ใช้หนังสือ ตำราเรียน สื่อที่มีคุณภาพระดับมาตรฐานสากล

« จัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบห้องเรียนคุณภาพ และแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

« ใช้ระบบการวัดและประเมินผลที่เน้นมาตรฐานการเรียนรู้และเทียบเคียงได้กับมาตรฐานสากล

ด้านการบริหารจัดการ

« บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพที่ได้รับการรับรองจากองค์กรมาตรฐานสากล

« มีระบบการจัดการความรู้ และการสร้างนวัตกรรมเผยแพร่ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

« นำวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) มาใช้ในการบริหารจัดการครอบคลุมภารกิจทุกด้านของโรงเรียน

« มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การบริหารจัดการทั้งในประเทศและต่างประเทศ

« สามารถแสวงหา ระดมทรัพยากรด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาความเป็นเลิศในการจัดการศึกษา โดยสามารถบริหารจัดการได้อย่างคล่องตัวตามสภาพความต้องการและจำเป็น

« มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับเดียวกันเป็นภาคีร่วมพัฒนาทั้งในระดับ ท้องถิ่น ภูมิภาค ระดับประเทศและระหว่างประเทศ

« จัดกิจกรรมการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และทรัพยากรระหว่างภาคี/ครือข่ายโรงเรียนร่วมพัฒนา

« โรงเรียนมีเครือข่ายสนับสนุนจากสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

« นักเรียนและครูมีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ภารกิจหลักของโรงเรียนในการพัฒนาและยกระดับดำเนินโครงการสู่โรงเรียนสู่มาตรฐานสากล

1. ศึกษาทำความเข้าใจโครงการและสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรในโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
2. จัดทำแผนกลยุทธ์ และนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล
3. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล
4. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ และปรับบรรยากาศสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนการสอน
5. เตรียมการและพัฒนาครูตามความต้องการจำเป็นในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน
6. ดำเนินการบริหารด้วยระบบคุณภาพ
7. จัดตั้งและดำเนินการโรงเรียนภาคี/เครือข่ายร่วมพัฒนา
8. ติดตามประเมินผล ทบทวนกลยุทธ์ วิจัยและพัฒนาการจัดหลักสูตรและการสอน
9. นำเสนอผลงานและการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้
10. รายงานผลการประเมินโครงการพร้อมทั้งประชาสัมพันธ์เผยแพร่

ประมวลผลงานจากความมุ่งมั่น ในการยกระดับคุณภาพทั้งระบบ ปีงบประมาณ 2553

การดำเนินงานยกระดับคุณภาพโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล ประจำปีงบประมาณ 2553

โรงเรียนมาตรฐานสากล World-Class Standard School เป็นโรงเรียนในโครงการที่จัดหลักสูตรการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล โดยมีความมุ่งหวังไว้ว่า นักเรียนมีศักยภาพ เป็นพลเมืองโลก โดยมีโรงเรียนในโครงการทั่วประเทศรวม 500 โรงเรียน ด้วยการคัดเลือกโรงเรียนที่มีศักยภาพในการต่อยอดให้บรรลุวัตถุประสงค์โครงการ ใช้ระยะเวลาดำเนินการโครงการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553-2555 โดยมีเจตนารมณ์ดังนี้

1 ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพหมายถึง เป็นคนดี เป็นคนเก่ง เป็นคนที่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่าและมีความสุข บนพื้นฐานของความเป็นไทยภายใต้บริบทสังคมโลกใหม่ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพและความสามารถในระดับสูงด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการสื่อสาร เพื่อการพึ่งตนเองและเพื่อสมรรถนะในการแข่งขัน

2 โรงเรียนยกระดับคุณภาพสูงขึ้นสู่มาตรฐานสากล ผ่านการรับรองมาตรฐานคุณภาพแห่งชาติ (TQA) เป็นโรงเรียนยุคใหม่ที่จัดการศึกษาแบบองค์รวมและบูรณาการเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ศาสนา และการเมือง เพื่อพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

3 โรงเรียนพัฒนาหลักสูตร รูปแบบและวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นความแตกต่างตามศักยภาพของผู้เรียนโดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้จำเป็นต้องมีสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสม และปรับประยุกต์ใช้ได้สมประโยชน์ ทันต่อการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก

4 ผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาด้วยวิธีการที่เหมาะสมหลากหลายอย่างทั่วถึง ต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเรียนรู้และเพิ่มพูนประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล ตลอดจนเพื่อจรรโลงความพึงพอใจและความผูกพันต่อวิชาชีพอย่างแน่นแฟ้น

5 โรงเรียนมีภาคีเครือข่ายการจัดการเรียนรู้และร่วมพัฒนากับสถานศึกษาระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ ตลอดจนเครือข่ายสนับสนุนจากสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเป็นศูนย์และร่วมเป็นเครือข่ายพัฒนาความรู้ให้กับประชาชนในชุมชนและบุคคลทั่วไป

ในปีงบประมาณ 2553 ซึ่งเป็นปีแรกของการเริ่มโครงการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินกิจกรรมหลักที่สำคัญมีผลปรากฏดังนี้

1 จัดทำสื่อ เอกสาร สนับสนุนการดำเนินงาน ผลิตเอกสาร คู่มือ แนวทางการดำเนินโครงการ สำหรับบุคลากร สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2 การประชุมปฏิบัติการบุคลากรหลักของเครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษาและศูนย์ประสานงานการจัดการมัธยมศึกษา

วันที่ 8-10 กุมภาพันธ์ 2553 ณ โรงแรมริเวอร์ไซด์ กรุงเทพฯ โดยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ดร.ชินภัทร ภูมิรัตน) ได้กรุณาให้เกียรติมาเป็นประธานในพิธีเปิดและบรรยายพิเศษทิศทางและแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล พร้อมการมอบนโยบาย และสร้างความตระหนักให้เกิดความพร้อมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

3 **การประชุมปฏิบัติการจัดทำโปรแกรมดัชนีการศึกษาและเว็บไซต์โรงเรียนมาตรฐานสากล** คณะทำงานและเจ้าหน้าที่ สมป.จำนวน 30 คน วันที่ 2-5 มีนาคม 2553 ณ โรงแรมโกลเด้น ดรากอน จังหวัดนนทบุรี และได้เริ่มให้บริการเว็บไซต์ 3 ภาษา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน

http://www.worldclassschoolthai.net/

4 **เครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษา 19 เครือข่าย จัดประชุมปฏิบัติการบุคลากรหลักของโรงเรียน 500 แห่งๆ ละ 8 คน เพื่อทบทวนแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน และจัดทำแนวทางการพัฒนาหลักสูตร**

5 **เครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษาดำเนินการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล 5 ภูมิภาค มีนาคม-เมษายน 2553**

ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับโรงเรียนในโครงการฯ จำนวน 500 โรงเรียน โดยมี รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย ประธานคณะกรรมการศูนย์ประสานงานการจัดการมัธยมศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และประธานคณะกรรมการเครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษาร่วมเป็นสักขีพยาน

การประชุมสัมมนาเสนอกลยุทธ์การดำเนินงาน
4 มีนาคม 2553
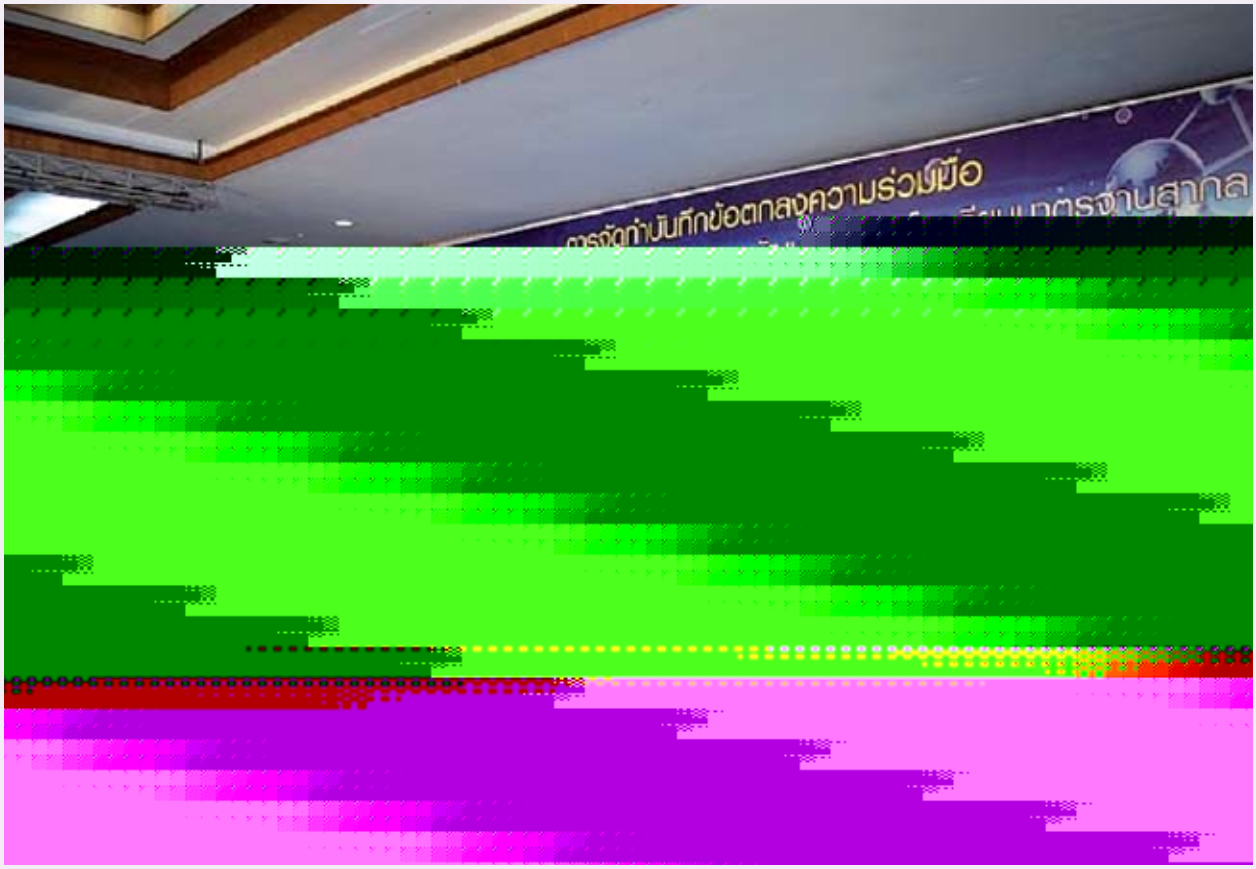
พิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ